

III. ÉVFOLYAM. POZSONY, 1901. MÁRZESIUS 15. 3. SZÁM.

JÓ PÁSZTOR

KERESZTYÉN CSALÁDI LAP.

SZERKESZTI
KOVÁCS SÁNDOR
THEOL. AKAD. TANÁR.

ÁRA:
EGY ÉVRE 2 KORONA. — FÉLÉVRE
1 KORONA 20 FILLÉR.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 15-ÉN.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 15-ÉN.

Egy szám ára 20 fillér.

BALASSA-GYARMAT
B.-GYARMATI KÖNYVNYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1901

TARTALOM.

Nagy pénteki ének	Sántha Károly.
Jöjjetek én hozzám, vegyétek fel az én igámat	Ősz Pál
Hogy lett Horváth Ádám kurátorrá? (Elbeszélés)	Baksay Sándor
Inségben (ének)	Torkos László
Az élet könyvéből	XVII.
Jó könyvek	

Az igen tisztelt lelkész, vallástanár és tanító urakat bizalommal kérjük, legyenek szívesek

a „JÓ PÁSZTOR“-t

t. híveik és tanítványaik közt terjeszteni. Hét előfizető után tiszteletpéldányt adunk.

Mutatványszámokkal kívánatra készséggel szolgál a kiadóhivatal: **B.-Gyarmati Könyvnyomda Részvénytársaság.**

JÓ PÁSZTOR

KERESZTYÉN CSALÁDI LAP.

SZERKESZTI
KOVÁCS SÁNDOR
THEOL. AKAD. TANÁR.

ÁRA:
EGY ÉVRE 2 KORONA. — FÉLÉVRE
1 KORONA 20 FILLÉR.

Magyarsági ének.

Sírjon az ég, sírjon a föld,
Mely harmatos fűvelékel zöld;
A szép csillagok sírjanak:
Mert exenved kedves világa —
Ücsnyexene a virágok!

Oh gyászos nap! oh fájdalom!
Oh exemorú, oh siralmas!
S halálos hírnök ideje:
Em, exenved a bűnösökéért,
A bűntelen ent pírva vért.

Oh ártatlan nagy áldozat!
Kis az atya megáldozat!
Megyelemül bűnösökéért:
Sírba exállasz, hogy ujonnan
Semét lezzánok megfőjj onnan!

A nap nem azért nyugodik el,
Mintéha soha nem jönne fel;
De hogy lezzon nyugodalmat.
Oh Jézus, te is elnyugodol,
Lelkiünknek nyugovást lezol.

Főjj fel, óh világunk napja!
Szépséged exivünk ékajtja.
Főlj fel hamar leporosódból,
Oh Jézus, lelkiünk gyönyöre,
Örök életünk öröme!

Régi, XVII. századbeli ének után

SÁNTHA KÁROLY.

Jöjjetek én hozzám, vegyétek fel az én igámat.

Máté ev. 11. 28—30. v.

A böjti napok komoly, megilletődést keltő ünnepi hangulata a Golgotha ormára, az Üdvözítő keresztfájára irányozza szemünket. Még az érzéketlen fásult lélekről is leolvad a közöny jege, midőn látja, hogy szenved a világ bűnéért az Isten fia, hogy ontatik ki vére, hogy töretik meg teste annak, aki soha bűnt nem cselekedett s akinek szájában álnokság nem találtatott. A hívő pedig febuздulva a nagy áldozaton törődelmes szívvel omlik porba, ajkán dicsőítő ének, hálaadó sóhaj kél a véghetetlen isteni szeretet láttára. A föl-szálló sóhajban és énekben kiárad a megváltott ember érzésvilágának egész gazdagsága, odaadása, mely a szenvedő Krisztushoz láncolja elszakíthatlan erős szálakkal. Midőn a lelket érzései nagy erővel ragadják meg, amidőn életének igazi nagy pillanata, mondhatni ünnepe van, a kitörni készülő szót rendszerint lenyűgözi az elfogódás, megilletődés. Mikor a szív megtelik fájdalommal, elnémul az ajk. De ez elfogódás, ez elnémulás ékesszólóan beszél . . . azt beszéli, azt hirdeti: «Szeretlél engemet, szeretlek tégedet, én Jézusom! Föl-áldoztad magad érettem véghetetlen szerelmedből, én is föláldozom a te szentséges nevedért magamat. Fölveszem a te igádat, amelyet érettem hordoztál és követlek útadon tűrő lélekkel.» A sebes szárnyú képzelet egy pillanat alatt befutja Jézusnak egész élete ösvényét, meg-megáll pályájának fordulón s csodálattal borul le életének s halálának nagysága, fensége előtt. De kit ne készítené hódolatra az a törhetetlen keresztfáig tartó hűség, amelylyel Jézus hivatását, élete szent célját szolgálta? Az a lemondó, magát megtagadó engedelmesség, amelylyel mennyei atyja akarátának engedett s az a kimeríthetetlen szeretet, amelynek mását a világ nem látta soha, ami még a gyalázat fáját is a megdicsőülés örök emlékljelévé avatta?! A Megváltónak egész élete pályája gazdag tanulságos mozzanatokban, amelyek lebilincselik a fogékony lelket, — de hitünk szemével mégis legnagyobbnak látjuk őt akkor, amidőn feltámadt ellene a gyűlölet haragos tengere s nem riasztja vissza; látja a golgothai keresztet, hallja az elvakult, elszédített nép gúnykacaját, bántó szitkait, homlokán érzi a tövisszorosút s nem tántorul meg útján, sőt a biztos győzelem tudatával hív magához mindenkit nehéz ösvényére: «Jöjjetek én hozzám, vegyétek fel az én igámat? Gazdag tartalmú szózat ez, méltó a nagy alakhoz, méltó a nagy pillanathoz. Jer, fogadjuk meg intő szavát, mely a Golgothára vivő útról hangzik felénk. Közeledjünk hozzá s vegyük föl az ő igáját.

Jöjjetek én hozzám! Ez az Üdvözítőnek első hívó szava. Hagyjuk el e világot, melynek bánata sebez, öröme mérget rejt s menjünk hozzá, ő a vigasztalás olajágával fogad, megnyugasztal és megenyhít.

Jöjjetek én hozzám! De hol találjuk meg őt? földi szem hasztalan kutatja, de hívő lelked szemével megleled. Ha őt látni akarod, szakadj el mindentől, ami a múltó léthez csatol, gyomláld ki szíved-

ből még szunnyadó sejtelmét is annak, hogy te a föld gyermeke vagy s a földön, a földi célokért kell élned, áldoznod minden erődöt! Ha meg akarod találni Megváltódat, — le kell tördelned halhatatlan lelkedről a testiség nehéz bilincseit; tagadd meg magadat, szakítsd el azt a láthatatlan, rejtelmes szálát, mely a rőghöz láncol, porba von, hogy magasba, égbe ne emelkedjék szellemed. Akit vágya, Jézus felé ragad, legyen ereje ellentállani a hervadandó földi öröm igézetének, midőn komoly munka, szent hivatás várja. Meg kell ismernünk őt, életét, kísértéseit, bele hatolnunk isteni tanításának mélységeibe, hogy igazságait lelkünk elidegeníthetetlen tulajdonává tegyük s akár fényes sikerek, akár leverő csalódások jelöljék útunk irányát, — mindig az Üdvözítőt tekintsük egyetlen életpéldának, a melyhez lankadatlan kitartás segít el. Más szóval, ha Jézushoz készülsz, légy hasonlóvá Jézusodhoz!

Jöjjetek én hozzám, én megvigasztallak titeket. Az Üdvözítő boldogító jutalmat ígér azoknak, akik őt követik, a fáradottak és megterheltek nyugodalmat, pihenést találnak kebelén. A világ, amelynek önfeledten, megittasulva vagy agyongyötörve karjai közé vetjük magunkat, egyetlen vágyat sem szenderít el a kielégítés boldog vánkosán. Aki öröme vadász, gyakran undorral fordul el hódolata egykori tárgyaitól. A kincssóvár lelket örökös, kielégíthetetlen éhség és szomj kínozza. A dicsőség, amiről lelked álmodik, amiért verítéked hull, irígy feledés martaléka lesz. A tudomány hideg világa nem ad elegendő meleget a szívnek s néha évtizedek kitartó munkája hiábavalónak bizonyul, a természet és a múlt nagy könyve nem nyílik föl a kutató előtt, hogy rejtett titkait kitarja. A művész ecsetvonása, a gyönyörködtető szín- és hangváltozat gyakran meghasonlott, tépelődő lélek tükre, melynek sorsa, hogy az elhagyottság, reménytelenség avarján száradjon el! Hány embert ismerünk, akinek egész élete temető, minden sírhant alatt egy-egy kedves, feledhetetlen, de feltámadhatatlan remény. Midőn az élet változó jelenségeit szemlélem s látom, hogy annyi vágy kielégítés nélkül hal ki a keלבől, eszembe jut egy régi szép énekünk:

Hagyd el ember e világot,
Jézusnál lelsz boldogságot,
Szenteld néki szívedet!

Fogadj szót keresztyén társam, hagyd el e világot, szakadj el hívságaitól, Jézusnál keresd és megtaláld boldogságodat. A szenvedésben az ő szenvedése legyen lelked gyógyító balzsama, megaláztatásodban gondold az ő töviskoronájára s megennyhül fájdalom, beheged a seb. Légy oly nagy a béketűrésben, légy oly nagy a megbocsátásban, mint isteni Üdvözítőd s a te nagypéntekednek is leszen húsvét reggele!

Jöjjetek én hozzám, így szól, — én megnyugtatlak titeket. Vegyétek föl az én igámat!

Jézushoz való hűségünk akkor lesz igazán teljessé, akkor lépünk, mint méltó tanítványok nyomdokába, ha fölveszszük az ő igáját, az ő súlyos keresztyét s vele együtt zarándokolunk el Golgathára, ahol a fényes nap leáldozott. Golgatha, szent hegy vagy te nekünk, drágább és

szentebb a mi szívünknek a föld minden hegyénél, szentebb a Sionnál, mert te lettél az emberiség bűnének engesztelő oltárává! Te rajtad állott a keresztfa, a melyre Urunkat a gyűlölet és bosszúvágy fölszegezte, te hallottad végsóhaját, amidőn reáborult az éj s téged ért a hűsvéthajnal első fény sugarára!

A golgothai vértanuhalál a világtörténelem legmegragadóbb jelenete, amelyhez hasonlót teremteni a leggazdagabb képzelet is szegény s amely fenségénél fogva örök tárgya minden idő művésztének. Bűntelen hal meg bűnösökért, áldozat kinzóiért, alázatos szívvel viseli a tömeg hálátlanságát, céda dőllyfét, kegyetlen vérszomját, szívdermesztő gúnyos nevetését. Lelkének nyugalmát sem hálátlanság, sem árulás el nem rabolhatta. Szelíd és nyugodt a megalázásban, boldogítja a szenvedés, erőt vesz fájdalmán, mert érzi, hogy halála áldozati halál a bűn átkát hordozó emberiségért. Az önmegtágadás tökéletes volta avatja a Golgothát szent hegygyé, amely felé áhíttal fordul a hívő szeme.

Az önmegtágadást nevezi Jézus az ő igájának, erről szól így: Vegyétek fel az én igámat!

Testvéreim az Úrban! Mi akiket születésünktől fogva az önzés ejtett rabul, akik önérdékünk előtt rabszolga módra csúszunk, mászunk, érezzük, mennyi lemondásba belső harcba, küzködésbe kerül az önmegtágadás, Jézus igájának felvétele. Oh de legyen bár még olyan nehéz, minket ne riaszson vissza, tagadjuk meg magunkat s vegyük fel megváltónk igáját, az önmegtágadás keresztjét. És ha eléd áll a kísértő, érzékingerlő mosolylyal színig telt serleget kínálva, mámort ígérve, ha lelked eszményét elárulod, zudítsa reád az élet minden átkát, ha ellenállsz, — ne higgy bűvölő szavának, ha szenvedés ér is, tagadd meg magadat, vedd fel az Úr igáját. Ha szegény kolduson megesik szíved, juttatsz a kevésből neki vagy részvét jeléül reszkető kezét megszorítod; ha megbántódnak nemes szívvel megbocsátsz, bár szakados-szakadatlan ostromol a sértett büszkeség; — ha tudsz nagy célért küzdeni, önzetlenül, gúnyoltatva, diadalt sem remélve, bár tested lázadoz; ha a port melyben jársz, Isten országának eszközévé avatod, — bár a világ ezer csábító szóval hívogat könnyű szolgálataba; — megtágadtad önmagadat, fölvetted az Úr igáját, mely gyönyörűsége és terhe könnyű. Előtted az út, indulj el s haladj rajta bátran. Útnutatód, világosságod maga az Úr, aki árnyék módra követ pályádon. Te vagy Krisztus, vezérünk és útunk.

Boldog az, ki békességgel
Hordozza kereszteted.
Boldog, ki követ hűséggel
S mindenek felett szeret.
Ösvényét Te egyengeted.
Ha roskad, Te fölemeled,
Te vagy örökké vele
Lábai szövétneke.

Hogy lett Horváth Ádám kurátorrá?

Ákár gyönyörködöl, akár unatkozol ezeken a dolgokon, azt ne nekem tulajdonítsd, hanem szegény jó Horváth Ádámnak; kit szegénynek meg jónak nem azért nevezek, mert a megholtakat és régieket úgy szokás nevezni: hanem azért mert mindkettő nagyon megilleti a boldogultat.

A pusztá szegénység magában még nem nagy érdem, hanem ha megtudjuk, hogy valaki szegény létére is egy köztisztelőben álló grófnak jobb keze, és egy nagyságos úri familiának bizodalmas barátja volt, akkor mégis csak megemelintjük előtte a kalapot, ha szinte szegény maradt is. Netalán pedig azt mondjad: «épen azért volt szegény, mert nagy urakkal cseresznyézett, — elfényeskedte, vagy elkorhelykedte mindenét.»

Hogy miképen fényeskedett az öreg úr, arról feleljen Vas Gereben; hanem hogy miként korhelykedett, arról bizonyosságot tézzen a felsőbaranyai egyházmegye, aki is őt kurátorává választotta meg; amely hivatalra pedig nem nagy ajánló levél szokott lenni a kifizetetlen számlákkal dokumentizált korhelyélet, nemcsak azért pedig, — mert az ilyen méltóságot viselőknak vetélkedniök kell minden keresztényi erények gyakorlásában magokkal a prédikátor urakkal is, hanem azért is, mivel egyéb fizetése nem jár, mint a becsület, melylyel pedig a korhelység sohasem volt semminemű atyafiságban — nem is lesz.

De hát jónak miért nevezem?

Épen azt akarom itt megmutatni, csak figyelmezzetek.

Először is azért, mert bőv anyagot hagyott nekem is, — másoknak is olyan dolgok megírására melyeket, nagyon jó tudni minden protestáns embernek a végre, hogy megtanulja belőle, mily drágán szerzették a mi szegény őseink azt, aminek ma már hasznát sem akarjuk beismerni: a lelkiismeret szabadságát, Sioni alapou nyugvó egyházunkat, — és sok mást, — igen sokat; ami nem csak az egyházra tartozik.

Másodszor pedig — — no de elején kezdjük.

Lakozék a boldogult úr Nagy-Bajomban, környülvéve sok éjszakalopó nemes uraktól, akik miatt sokszor elmondotta: Hejh Nagy-Bajom, nagy bajom nekem!

A nemes urfiaknak akkor is megvolt ama gyászos szokása, ami most is virágzik imitt-amott, — hogy kiváló ellenszenvvel viseltettek az ép ablakok iránt.

Ádám úr, mint kettős diplomájú ember, nem sokat adott a szél-és agárkergető ifjú emberekre; azért is azok illő tiszteletben tartották mindaddig, míg ki nem sült róla, hogy verseket is ír. Hanem amint az Abracadábrás papirosán rábukkantak a «Vidulás»-ra: menten megnyergelték Ádám ur tekintélyét. Odalett a Spektabilis cím és elkezdtek széltére csak «per Ádám bácsi» titulázni. Hisz ez is csak olyan jöttment poéta, mint aki a Nagyságos Sárközy udvaránál csavarog. (Értették pedig Csokonait.)

Ádám bácsit, — aki még akkor öcsémnek is megjárta volna, — a sok ismerkedés egészen kihozta sodrából. Hívták ide is meg amoda is névnapra, meg disznótorra. Ott kényszerítették, hogy rigmusozzon; az instruktorok, meg a pajtabírák társphárral tisztelték meg: örökben tartott kisasszonyok szerelmes tekinteteket vetettek rá; öreg urak mosolylyal fordultak felé, a patronussá kandidáltatás édes reményében; az ifju urak pedig ftatták volna lefelé, hogy henteregjen már egyszer a pallón, mint ahogy a Márfi urak kasznárja szokott, aki szintén poéta volt.

Ádám bácsi több izben megkísérlte kikerülgetni a nagy sziveséget, ahogy tudta tógaviselt ember letére. Mikor aztán az örökbefogadott kisasszonyok, meg az öreg urak, meg az ifjú urak még sem hagytak fel az impertinentiával, akkor elővette azt a szokást, hogy vacsora után kiszívott egy pipa dohányt, azután kezet szorított a tekintetes úrral és hazament.

«Micsoda bolond poéta ez? Mondogatták azután a borozó urak: «Még ő néz le minket?» azután felkerekedtek és bevették az ablakait figuráságból.

Ádám bácsinak mosolyognia kellett a tekintetes úri tréfán és kemény tölgyfatáblákat csináltatnia ablakaira, hogy az ablakadótól megmeneküljön.

Következő nap megint hítták valahová disznótorba.

Ádám úr megköszönte a szívességet és nem ment el. Leült és nekifogott a Rudolfiasnak és írta kegyetlenül. Nyolcat, kilencet, tizet is ütött már az óra, — ő azért csak írt.

Jó meleg szobája volt, odakiut pedig üvöltözött a zivatar.

Milyen jó most itthon lenni és nem háborgattatni semmitől. És az ablakverőkre gondolt és nevetett magában, hogy milyen szépen kijátszotta őket.

Már a punctum finalét is megtette a harmadik ének végén, a pennáját hozzácsattogtatta az asztal széléhez, és lefekvésről gondolkodott. Előre örült, hogy milyen jó izűt alszik ő majd a szélsivítés miatt.

É percben megcsendült a csengetyű a folyosón. Bizonyosan vendég lesz. Nézd meg csak Palkó fiam, ki van a kis ajtón.

A lánchúzó kiszaladt, s kis idő múlva vissza is jött jelteni, hogy senkit sem lát.

Már micsoda beszéd az! riadozott Ádám úr, amint ismét megszólalt a csengetyű — nem hallod, hogy most is rángatják?

Az inas megint kiment, megint visszajött s midőn jelteni akarta, hogy nem lát ő senkit, már akkor megint csilingelt a kis mobile.

És azután így szól folytonosan mindaddig, mig valaki ki nem ment, — akkor megint elhallgatott.

Hiába szaladozott Ádám úr is minden pillanatban puskájának felhúzott kakasával, — senkit sem csíphetett meg. Jött ment egész hajnalig. Már kezdett lemondani erős kálvinista hitéről, és hinni a boszorkányságokban, melyeket még néhai való böles Kálmán királyunk eltörlött volt.

Csak reggel jött rá az ijesztés okára. Valaki egy csomó főtt, sült és égetett csontot kötött a csengetyű nyelére, melynek szagára oda gyülekeztek az egész utca ebei. Tehát ezek csöngettek minden percben.

Ádám úr jól tudta, kiknek köszönheti ő e leleményes megtiszteltetést. Amint ott zúgolódnék e miatt, jön egy cselédféle, azzal koronázván be a boszúságot, hogy egy tányér kolbászt vagy mit hozott az urfiéktől, ahonnan eredettnek hitte a csengetyűjátékot is. Szelíden visszautasította az ajándékot, azon megjegyzéssel, hogy «hiszen nem ő volt a bellér.»

Ez még jobban fölfokozta az ifjú urak dühét. Azontúl nem volt nyugta éjfélt után. A mint ütötte a tizenkettőt, azonnal jelentkeztek az ő gonosz szellemei, — a helybeli ifjúság, — mindannyi jukundus állapotban, — és hatalmas fustélyokkal, melyek nem is egyébre valók voltak, minthogy általok jó éjszaka kívántassék Ádám úr ablaktábláinak. — Mikor legbuzgóbban írná a Rudolfiást, olyankor bődült a tábla egyet-egyet, akkorát, hogy még a trokheus is daktilussá szaladt, a mi pennája órrában volt, — caesurának nyaka törött, kadencia kificamodott, gondolat hanyat vágta magát ijedében.

Mikor aztán elcsendesedtek, elgondolkodott Ádám úr azon, hogy mint lehetne e garázdaságot meggátolni vagy megtorolni. — Moslékkal leönteni? Nem férfihoz illő. — Inásával megveretni, nem bír velök. Megidéztetni? — Nevetségnek teszi ki magát. — Duelum? — okos embernek nem kenyere. — Kilesni és jól elpáholni, a kit ott kap! Ez lesz a legjobb; törvény nem ítél, — alkalom lesz, erő is lesz, mivelhogy Ádám úr makhinista prézes volt virág idejében.

* * *

Volt azonban egy ház, a hol a botrányokat nem kevesebb érdekeltséggel jegyeztették, mint maga Ádám úr. Ez a nagyságos Sárközy István udvara volt. Még akkor csak Tekintetesnek cínezték ugyan, — mivelhogy főszolgabíró volt; — atyja harminc — negyvenezer embernek, bírása három-négyezer nemesnek, és ijedelme harminc-egyven, dissolutus urfinak.

Ennek az úrnak nem volt egyéb dolga, mint az öreg Festetics gróffal összevetett vállakkal egy hatalmas bástyát emelni dél-nyugaton a magyar nyelvnek a csurgói iskola képében; ezenkívül szigorúan őrködni a nép erkölce felett, papokat buzgóságra serkenteni, iskolákat emelni, virágoztatni; a kaposvári tömlöcöt minél üresebbé tenni, peres feleket kibékíteni, tolvajságoknak és tisztújítási vérengzéseknek elejét venni. A mi időt ezen gondok meghagytak, azt több ezer hold birtokának művelésére fordította; mindent meglátott, mindenhová elért, jött-ment, tibelt-lábolt, — arra is ráért, hogy az útjában levő forgácsokat felszedesse.

Ezenkívül még rovást is vitt a helybeli ifjúság garázdálkodásairól. Gyakran felrugott egy-egy elébe akadt forgácsot. «Élhetetlen» — dörmögte ilyenkor — «minek hagyod magadat rugdosztatni ezen fajankók által. Csak jönne már meg az esze!

(Nyilvánvaló dolog, hogy ilyenkor Ádám urat forgatta elméjében.)

Nem sokáig kellett várnia.

Fogta ugyanis Ádám úr hosszú dióverőjét, — melyet akkoriban puska névvel illettek, — és kirohant a dörömbölők kegyetlen megfenyítésére. Váltig viszázkodott a sárkányával menetközben, de az épen nem akart engedelmeskedni, mert nagyon el volt gyalázva a rozsdától.

Nem is tudom én, hogy mi lett volna a dörömbölő fiatalaságból, ha Ádám úr egyszerre felhúzhatta volna az önféjú kakast. Hanem míg birkózott vele, addig eszébe jutott, hogy nem kell ám a kisajtóval nagy lármát csinálni, mert szétugrik a fiatalaság, és akkor hova lesz az ő hadi dicsősége. Azért megfogta a kulcsot két fülinél fogva és fordította óvatosan, mintha zsebórát húzna fel.

Nagyon sok idő telt el, míg a kulcs egyet csettentéssel jelentette, hogy tessék kísétálni. Ez idő alatt elég ideje volt Ádám úrnak, bőven elgondolni, hogy ha ő most kiszágult mint egy libdai oroszlán és a puskájában levő huszonnégy sörétet elkilövi, — és a puska a milyen jó temperamentumu, hát huszonnégy felé viszi azt: tehát abból nem kevesebb mint huszonnégy embernek lesz kinos halála. Ez kár lesz pro primo a magyar hazára, mert vajui sok szolgabíró, alispán, sőt Nádorispán vész el bennök; secundo: kipótolhatlan veszteség lesz a belső-somogyi nagytiszteletű traktusra nézve is, mert lehetetlen, hogy ama huszonnégy gyerek közt ne lenne vagy két református deákféle ember Pápáról (mivelhogy onnan származik minden gonosz erkölcs a Kantismussal egyetemben) s ha már ezek hanyathomlok meghalnak, az igaz, hogy két Kantistával kevesebb lesz (a szójátékon el is mosolyodott), de ugyan annyival kevesebb lesz a nagytiszteletű consistorium világi tagjainak száma is, a mi viszont csak a — hiérarchia malmára hajtja a vizet. — Harmadszor pedig valóságos nyavalya lesz önmagára nézve, mert huszonnégyféle kereszt alá fog vonatni, börtönbe záratni, kétféle diplomájától fosztatni, — a Rudolfias félbenmaradni . . .

Itt csattant a kulcs, tessék kísétálni.

Az ifjak nagyon el voltak merülve a mulatságban, észre sem vették, hogy haderejük szaporodott.

— Ha ti ütitek, gondolá Ádám úr, — én is ütöm, majd meglátjuk, ki fárad bele hamarabb? — és megmarkolván a puska nyelét elkezdte csapkodni saját keserves kereste pénzén csináltatott tábláit.

Nyilván arra számított, hogy egyszer csak felismerik a fiatalok és elszégyenlik magukat az ő nemes bosszúállásán.

Volt eszökben. Tán még most is versenyeznének Ádám úrral a puffogatásban, ha egy eddigi titkos tanuja az utcai botránynak közbe nem jó.

Az öreg Sárközy István volt. Már én csak öregnek nevezem, mert sohasem ismertem fiatalnak.

Amint az első puffantást meghallotta, rögtön nyakába kerítette fehér köpenyegét s a megtiszteltetést szenvedő ház sarkához

lopódzott, onnan kémlelgette a művész ifjakat, és egyet-egyet mor-
diózott, amint egyiket vagy másikat felismerni vélte.

Bárcsak a franciát ütnétek így ebanyátok! mormogta magá-
ban, azután megint várakozott, hogy meddig tűr még odabent az a
bolond. Ez a megtisztelő cím Ádám urat illette.

— Vajjon ki lehet az a vitéz, ki oly hatalmasan dönget? kérdé
magától, — bizony belőri azt a táblát, — akkor pedig én húzom le
rőla a köpenyeget. Amint a bot még sem hagyott alább a puffoga-
tással, — a szolgabíró úr levetkezte türelmét és köpönyegét, oda-
ugrott és megkapta a felemelt fegyvert.

Hű bolond ne! csak nem ott akarsz bemenni?

A fegyver birtokosa pedig egy rántással ismét magáévá tette
és ütőre emelve megsuhogtatta szolgabíró feje felett.

Hátrább az agarakkal ösém, mert végig nyújtalak.

Üm! hát részeg emberrel van dolgom? kérdé a szolgabíró és
jó vastag nádpálcáját elővette olyanforma szándékkal, hogy ha kell,
hát üt is és meg is veri az egész garázda fiatalságot, amilyen jó
insurgensi erőt érzett magában. Másik kezével pedig a felemelt esz-
köz után kapott, mely amint mondók — nem volt egyéb, mint
egy puskaábrázatú füstély.

Nosza megfogták ám emberül mindketten. Egyszer István úr
rántott ellenfelén akkorát, hogy az majd orrára bukott, — máskor
pedig ez taszított amazon olyat, hogy egyéb sem őrizte meg a ha-
nyatteséstől, mint az a jól megmarkolt vasbot.

István úr megvolt rekedve, azért nem ismertek rá hangjáról,
— Ádám úr pedig oly keveset szokott beszélni, hogy azok sem igen
ismerték szavát, akik gyakrabban érintkeztek vele.

Az ifjagnak jutott a békéltető szerep. Igyekeztek a két küzdőt
különválasztani, amint forogtak a botcentrum körül.

Végre megálltak. S kéz mellett a boton kilihegték magokat.
A szolgabíró törte meg a csendet.

— Majd megtanítom én kendet!

— Keeeend? kérdé Ádám úr cifrán trillázva meg a «kend» szót,
mint egy énekeső — «Mondja az úr még egyszer!»

István úr nagy lélekzetet vett.

— Tehát kend, kend, kend, kend, kend, kend!! . . . és mondta
mindaddig, míg torkába fakadt a sok kend, — azután nagyot lélek-
zett és kérdezte: Nohát mit akar kend?

— Azt, hogy megtetszik hogy Pápán tanult kend, ha ugyan
tanult kend! — válaszolt Ádám úr, illő hangsúlylyal tisztelvén meg
a «kend» szót valahányszor az előfordult.

Akármi mást mondott volna pedig István úrnak, — gúnynevet,
szitkot, káromlást, ócsárolhatta volna hivatalát, fogott volna rá cri-
men laesaet, vádolhatta volna rosszlelkűséggel; — csak azt ne
mondta volna neki, hogy Pápán tanult.

A boldogult úr terjedt ismeretekkel bírt a tudományok minden
ágaiban, — lépést tartott a korrallal, semminemű mozzanat el nem ke-
rülhetett figyelmét; csak két dologban volt conservatív, — hogy ne
mondjam, Orthodoxus; a theológiában és philosophiában. Itt gyűlölte

az újításokat. Azért fáj a lelke, ha Pápára gondolt, ahol egy Németországban bolyongott ember új tanokat prédikál, — a Kant systemáját, amely pedig előbb-utóbb veszedelembé fogja dönteni a respublikát. Aztán meg ő benne is megvolt az előítélet, a mi a magyar reformátusok kétharmadában mind e mai napig uralkodik, tudniük, hogy Debrecenben legtöbbet lehet tanulni. Azt egy fokkal magasabbnak tartják a többi anyaiskoláknál s akárhányan vagyunk, kiktől, midőn már Pápán vagy Kecskeméten bevégeztük pályánkat — azt kérdezte otthon a kurátor: «Ugye most már Debrecenbe megy tanulni?»

Már pedig akkor, mikor ezeknek a dolgoknak meg kellett volna történni, igen új volt a pápai iskola arra nézve, hogy István úr rokonszenvében részesüljön. Azért professzorokká és papokká is csak debreceni növendékeket engedett alkalmazni, amennyiben tőle mint traktus kurátorától függött.

Jellemző róla az idevonatkozó adoma. Nyíltan és gyakorta emlegette az öreg, hogy míg ő traktuális kurátor lesz, addig az ő traktusában csak Patakon vagy Debrecenben végzett emberek nyerhetnek alkalmazást. Egyszer jelentkezik nála egy csinos, okosképű fiatal ember. Pápán tanult. Alkalmazásért és pártfogásáért esedezik. István úr előveszi a lélektant, koponyatant, emberismeretet és a fiatal embert keményen megvizsgálja kívülbelül. Nem talált benne hibát. Rögtön leült, levelet írt az espereshez, melyben lemond a kurátorságról, hanem kéri az esperes urat, — hogy ezt a levélvivő fiatal embert alkalmazza és különös gondja legyen rá — az ő kedvéért. Készebb volt lemondani, mintsem elkedvetlenítse a jeles fiatal embert.

Tehát «Pápán tanult» — ez zokon esett neki.

Micsoda? gyúladt ki a sértett büszkeség. «Tudja-e kivel beszél az úr?»

Tudom hát! «egy koppóugrató biennis deákkal; — egy Kant-südővel» tevé ezt is utána, a mint észrevette, hogy ez fáj legjobban. De hát az úr tudja-e kivel beszél?

István úr eleresztette az eddig fogott fütykőst, — kiugrott a csoportból és elkezdte mocskolni valamennyit;

Semmirevaló haramiák! nyugodalmas házak háborgatói! Deresre nem húzathatlak benneteket, mert nemes ember volt az öregapátok, ti pedig cenkek vagytok és lenne urak; hanem jertek szálkardra, úgy megirdalom a hátatokat mint a rostélyon sült keszeget.

Beszélhetett már István úr. — Az ifjú nemzedék megismerte a mint a harag megércsítette hangját és odább állt kiki a merre tudott. — Csak egy állott ott leasett állal és puskával. Száját is nyitva felelte, a mint ámultan azt kérdezte! Tekintetes Uram, hát ön az?

— Én csak én vagyok öcsém, hanem te ki vagy?

— «Hisz én meg én vagyok», — szolt ez is kiderülve — «Horvát Ádám.»

A szolgabíró elkezdett nevetni, hogy reszkettek bele az ablakok. Azután közelebb lépett hozzá, és megtapogatta bajuszát és haját, ha elég hosszúk-e arra nézve, hogy viselőjüket Horváth Ádám képében lehessen tisztelni.

Mi a menydörgőst csinált hát Horváth uram itt a saját ablakának? s miért tusakodott velem oly erősen mint egy második: Já-kób, — hogy majd a tempora törött bele.

Ádám úr mentette magát jól, rosszul, a hogy tudta. Hogy ő ugyan bosszúállási szándékkal jött ki, hanem megsajnálta a szegény fiatalokat. Aztán még a béketűrésben is kell az embernek magát gyakorolni. — És így tovább összevissza.

István úr jókat nevetett, és karonfogta Ádám urat, s bevitte a saját dolgozó szobájába.

Késő éjszaka volt már, — mely korareggelnek is beillett. István úr szeméből ki ment az álom, Ádám úrnak pedig volt rá gondja hogy vissza se jöjjön többet. Részleteket olvasott fel a Rudolfiasból, István úr pedig bírálatokat mondott rá.

A beszédből vita keletkezett, melynek Ádám úr az által adott más irányt, hogy kihúzta asztalfiókját és bizodalmasan kacsintván István úrra, elmondta, hogy most felolvassa azt a recensiót, a mit professor Márton uram moráljára írt. Hanem az egész dolog titok, azért ne tessék odább adni.

— No biz az derék! mondá István úr, a milyen Pápaellenes volt — olvassa Horvát uram.

A tudós ember elkezdte olvasni a recensiót, mely annyi szakaszokra, cikkelyekre és részekre volt osztva, hogy István úr alig győzte hallgatással és ásitással. Figyelme azonban azon arányban csendesedett, a melyben növekedett a felolvasó szavalási tüze, úgy hogy a befejezésnél egészen elszenderedett, s csak akkor ijedt fel, mikor Ádám úr befejezte a recensiót és elhallgatott.

István úr ekkor felállott és közelebb lépett a recensenshez.

Nagyon szép dolgok ezek Horvát uram! lesz mit nyelni professor Márton uramnak. Hanem tudja mit?

Ádám úr csupa fül lett.

Ha azon fajankók még egyszer háborgatni találják, fogjon meg egyet közülök és olvassa el előtte ezt a dolgot, vagy akár tanul-tassa meg vele egészen, — tudom nem jön többet ablakverni.

Édes barátom — tevé hozzá, midőn észrevette Ádám úr megszorodását — ne veszdjék kegyed a recensiókkal. — Ott a Rudolfias meg a verselés, ez terem önnek borostyánt.

Horváth Ádám elnevette magát.

— Szót fogadok, — mondá és felkapta a kemény dolgokkal teleírt csomagot és behajtotta a kandallóba.

No ez már nem bánt senkit többé: hanem jöjjön bár akárki az én ablakomra, fogadom hogy nem szabadul ki addig, míg a profes-sor Márton morálját meg nem tanulja.

Igy beszélgettek, mulattak jó ideig, azután az öreg úr elbú-csúzott; — Ádám uram pedig neki ült és írt egy szakaszt a Ru-dolfiasból úgy, a hogy Virgiliustól tanulta volt. Egy kicsit nem olyan volt ugyan mint az Aeneis, de azaz előnye megvolt e felett, hogy a mit ő megírt, az megvolt írva magyarul.

Eljött a tavasz, el is ment; utána következett a nyár, — ki is következett, — azután beköszöntött az ősz, az is elbúcsúzott és megint csak ott volt az idő, a honnan elindult. Báránybőr süveget tett fejébe és farkasbundába burkolózott, úgy járt-kelt széles Nagy-Bajom utcáin.

Bekopogtatott Sárközy István urnál, hogy éle és egészségben van-e? Élt a buzgó honatya és uralkodott Siófoktól Szigetvárig, alispáni botjával igazgatván kétszázezer embert.

Azután odább repült a tudós ember ablaka alá, megkopogtatta az ablaktáblákat, mintha azt akarta volna kérdezni: Mit csinál Horvát Ádám uram? — Ádám úr pedig nem kiáltott ki, hanem símogatta a Rudolfiast és írta a paizsoknak csengését és dárdáknak repülését. — A szél dúdolt kegyetlenül és csikorgott a hasadékok között, mintha oda szorult volna. Épen kedvező volt az ő harci állapotához és csak azt bánta, hogy valahol meg nem tánczoltatta Rudolf hajóját a zivatar által.

Hallott e közben bizonyos kopogást, — melyről azt hitte, hogy ezt csak azon buzogányok művelik, a mikkel ő éppen most vereti a cseheket. Azért kezdett még komolyabb dolgokat vitetni véghez a jámbor magyar huszársággal, melyre aztán oly kopogás keletkezett, hogy papiroson mégis csak sok lett volna.

Vérték odakint az ablaktáblákat, — először csak jámborúl és illedelmesen, mintha azt akarták volna a dörömbölők, hogy föl ne rettenjen, aki odabent aluszik, hanem ébredjen fel szelíden, és úgy élvezze a rég tapasztalt megtiszteltetést. Később — mintha sejtették volna, hogy ébren van — elkezdték taktusra, először hármásával, négyesével, ötösével — végre mind hosszabban. A kivitelben is megvolt pedig a művészi arány, amennyiben a legkegyesebb mollból fokozatosan viharzott át a legmenydörgösebb tombolásba.

Ádám úr félbeszakasztotta az öldöklést és macskaléptekkel közeledett a szobajtóhoz. Ott megállott és percnyi gondolkodás után megkopogtatta saját homlokát.

A kulcstoll is megfútotta rozsdás pályáját a kis ajtó závarában. Ekkor kémlelés végett kidugta fejét, — s dacára a kérlelhetetlen sötétségnek — kivehette a dörömbölők létszámát. Mindössze is csak ketten voltak.

Ez még csak a derék, — örvendezék Ádám úr, mindkettőt nyakon csípein — beviszem, bezárom az Instrumentumos szobába, — még csak hírmondó sem fut el belőlük, mint a csehekből a Rudolfiásban.

Épen újra kezdték a tremolot s észre sem vették, mikor mindkettőjük alól kigurult a föld golyóbisa.

Ádám úr megragadta mentéjük gallérát, azután egy összhangzó csavarintással hóna alá dugta őket s cepelte őket befelé, mint zsákmányát a párdac.

Azok rugdalóztak, kapálóztak egy kicsit, hanem belátván, hogy sorsuk erős kezekben van, felhagytak a tényleges ellenállással és engedték magukat vitetni a dolgozó szobába, ahol mint tudjuk, egy testes büntető codex várt rájuk a moral alakjában.

— No lélekkálpsák! most már tanúltok egy kis morált, ha eddig nem tanúttatok, — fenyegetődzött Ádám úr, amint talpra állította őket.

— Hallja az Úr! . . . kezdé az egyik — de csak azért, hogy olajat öntsön Ádám úr tüzére.

Semmit sem hallok! beszéltek kentek eleget a paripapatkók nyelvén; most már én beszélek. Itt van — és felvette íróasztaláról a vaskos könyvet — itt van professor Márton uram morálja! addig ki nem mentek, míg igról-igre meg nem tanúljátok.

A foglyok megint közbe akartak szólni, de Ádám úr tovább is pattogott.

Itt a morális, ott a gyertya, amott lesz a szoba. Tessék besétálni!

Azután elővett egy ollót és lekaszabolt vele az ablaksarokból egy szál mártott gyertyát. Barna volt — és sörcögös lehetett, ha szabad ítélni testvéréről, mely az asztalon pörlekedék s a gazdája iránt való részvéteből mérges szikrákat lövöldözött a botránkoztatók felé.

Ezt a szünetet mentegetőzésre használta fel az egyik fogoly.

Ha illetlenséget követtünk el, bocsánatot kérünk, de nekünk azt mondták, ez a Tekintetes Horváth Ádám úr háza, a kinél mi tiszteletünket akartuk tenni.

Köszönöm én az ilyen tisztelettételt, — éjjélkor ki látta azt? dohogott Ádám úr egy kicsit meghunyászkodva, amint sejtette, hogy — mint szokás mondani — bakot lőtt; és a közelebb vitt gyertya beteges világánál szigorúbban kezdette kémlelni foglyai arcát.

Szép símára borotvált állak voltak azok, csak a felső ajaknak tartott egy kis árnyékot a rövid bajusz, mely az ollón kívül egyéb hatalom felsőségét nem látszott érezni. A rövid derekú, hosszú szárnyú rokkok helyett — minőket a helybeli szélmolnárok hoztak laza Pestről, Pápáról — tisztességes mente fedte tagjaikat, nagy öreg gombokkal, melyek Sinai uraméival azon egy eredetűeknek látszottak.

— Üm! hát kik legyenek az urak és mit kerestek az én ablakomon? — kérde, amint szemügyre vette őket.

— Hogy mit kerestünk? — felelé a bátrabbik — azt már megmondtuk egyszer, tudniillik Tekintetes Horvát Ádám úr házát, — amiért kár volt úgy meghurcolni uraságodnak bennünket, annyival is inkább, mert mi a felsőbaranyai traktus deputatusai vagyunk, névszerint ezek és ezek, ide-meg idevaló papok.

E szavakra nagyon alázas lett Ádám úr. Elkezdett alájuk széket keresni s mikor a sok közül egyet sem talált, akkor a mentéket tépásztá le róluk; ezt sem hajtotta pedig tökéletességre, hanem pipatöltögetéshez fogott, s mikor ez is megtörtént félig, akkor kirontott és neki esett az inasnak, meg a lánchúzóznak, hogy mért nem nyitnak száz kaput annak a kocsinak, ami odakint ácsorog.

Mikor ezekkel kipörölte magát, akkor jutott eszébe, hogy a nagy tisztelendő urak még mindig bizonytalanságban vannak mind az ő kivolta — mind a saját sorsuk fölött. Visszament hát és megmondta, hogy ő az a Horváth Ádám és hogy ő egészen másfajta embereket vélt az ablaka alatt; egyébiránt kéri, hogy ha ő Baranyába

megy, hát őtet is így fogadják, mert ő nagyon szereti a papokat, az ő apja is pap volt. Hát az öreg Járdánházi él-e még, akinek az a híres haeresispöre volt? azután elkezdett egy hosszú értekezést az eretnekítés kárhozatos voltáról — kiégetett két öreg pipát és azután keresetr széket a Tiszteletes uraknak. Tessék leülni.

Akkor megint magokra hagyta őket és követelte a szakácsnétól, hogy miért nem hozza már a vacsorát; azután ismét berontott a vendégeihez és új elmélkedést kezdett a cselédek hivtelensége felől.

A két pap váltig leste az értekezésben a nyílást, melyen Ádám úr nyakába vethetné azt a követ, amit a Consistorium küld számára általok s valahányszor egy-egy mondatának vége felé járt, mindannyiszor jó előre felállottak és elkezdtek mondani, hogy «Tekint.» De mindannyiszor jutott eszébe Ádám úrnak is egy-egy új tárgy, melynek megint egy jó hosszú értekezés adta meg az árát.

Végre elszánták magukat az atyák, elszántan belevágtak a tudós úrnak véget érni nem akaró beszédébe.

De Ádám úr sem hagyott magán kifogni. Folytatta a megkezdett hasonlatot azon hangarányban, amint az altus van a tenorhoz a harmonikusban. Csak akkor adta meg magát, — hirtelen dülőre vive beszédét — midőn belátta, hogy a pap tenorát ő nem fogja győzni altussal. Felállott és ünnepélyes arczot öltött. Kérem alázatosan.

Beszéltek a nagytiszteletű férfiak a «bizodalomról, meg a köztiszteletről» illő ékességgel, minővel én korántsem bírok és példás hosszúsággal, amelyben én jóval meghaladom őket. Azért is nem mondom el szóról-szóra a mit beszéltek; elég az hozzá, hogy a sok érdemlett dicsőretn kívül az a megtiszteltetés jutott Ádám úrnak, hogy a felsőbaranyai Egyházmegye bizodalma őtet választotta meg Kurátornak.

Már a beszéd közepén érezte, hogy őtet valami hivatallal tisztelik meg, amitől pedig teste-lelke irtózott. Váltig is kárhóztatta magát, hogy miért nem folytatta korábbi gorombaságát; milyen szép lett volna bezárni a deputatiót az instrumentumos szobába és ajtaját nyitva feledni, hogy az atyák reggelre megszökhettek volna, betöltvén az egész Baranyát az ujonnan kandidált Kurator jó hírével, nevével.

Ez a gondolatok által annyira el volt foglalva, hogy válaszolni sem tudott illendően (illetve pedig akkoriban az, ha két oly hosszú feleletet ad az ember, mint a megszólítás.) Kiesett a gazdai szerepből és egész prókatori nyerseséggel támadt a lelkészekre.

Mi a fergeteg hozta én hozzám az urakat? nem találtak okosabb embert?

Az atyák készen voltak a felelettel.

— Nem, Tekintetes uram! A baranyai urak a romano-catholica hitet vallják, azért mi Somogytól várunk kurátort. Igaz, — és ez nem derogálhat a Tekintetes urnak — először Sárközy István urat tiszteltük meg, de az ő vállain ott van már a belső-somogyi egyháznak terhe. Ajánlata azonban — párosulva superintendens urunk óhajtsáival — törvény előttünk; és az ő bizodalma Tekintetes uraságodat ajánlja.

Ádám úr magához jött.

Hiszen édes lelkeim én elvállalom, ha már másban nem bíznak, hanem előre is mondhatom, rosszul választottak. Én mérnök vagyok; tudományom a pontokon és egyes vonalakon alapszik; azért én a pontosságot és egyenességet szeretem; azonkívül ügyvéd is vagyok s azért az igazságot szomjúhozom s ha az lappang, nagyon darócos a kezem, amivel felkutatom.

— Mi nem kérdezzük, kies vizek mellett legeltet-e bennünket, vagy pedig a Roboam skorpióival ostoroz?

— Ha az urak parancsnak veszik Tormásy és Sárközy uramék tanácsát, én is annak veszem. Hanem ha Tiszteletes uramék a Roboam király skorpióit emlegetik, mit szólnak hozzá, ha én is attól kérek feleletet és azt mondom: «Az én kis ujjam temérdekebb lesz az én atyám derekánál?»

Azt mondjuk rá Roboam öreg tanácsosaival: «Ha e mai napon kedvét teszed a népnek, azaz jó választ adsz nekik, — mind éltig szolgálnak tenéked.»

Meg volt az alku, kéz kezet fogott. Azután egy kicsit vacsorráltak, adomáztak, atyafiságot kötöttek, minthogy lehetetlen, hogy egyik vagy másik ne tanult volna azon professor alatt, ne járt volna abban a városban, ne ismerte volna azt az embert, akit Ádám úr emlegetett; ez pedig nálunk elég ok az atyafisággkötésre, mind e mai napiglan.

(Vége köv.)

BAKSAY SÁNDOR.

Inségben.

(Dallama: Bizzad minden utadat.)

*Tekints le ránk a földre
Irgalmas Istenünk,
Kik inségtől gyötörve,
Halállal küzködünk;
Féregnek lenni a porban
Ki táplálékot ad,
Szülöttid a nyomorban,
Atyánk! óh el ne hagy!*

*Kenyérért csdckelnek
Százazrek étlenül,
Jajába száz kebelnek
Köny és sóhaj vegyül,
Ruhátlan dideregnek
Sápadt nők s gyermekek,
Bérét dolgoz kezeknek
Bú, gond emészt meg.*

*Szent Isten, érzi lelkünk,
Hogy gyakran tévedett,
A jóval harcra keltünk,
Vétkezve ellened.
Tudjuk, hogy méltó bérünk,
Mivel most síjt karod,
És mégis esdve kérünk:
Szüntesd meg haragod!*

*Ha megtagadta tőlünk
A föld áldásait,
Oh el ne zárd előlünk
A részvét ajtait.
A gazdag hadd szorítsa
Szívéhez a szegényt,
Segítse, gyámolítsa,
Igaz testvéreként.*

*Fakaszz reményt szívémben,
Adjon erőt a hit,
Hogy nem hagysz bűneimben
Elveszni, gyermekid.
Éltűnnek nemsokára
A dúló viharok
S az áldó nap sugára
Új fénynyel felragyog.*

TORKOS LÁSZLÓ.

Az élet könyvéről.

Csoda szép, csoda igaz, csoda épületes könyv. Örök életnek ígéjével elégíti meg, a ki kezébe veszi. Mégis oly kevesen olvassák. Réges-régi könyv, maga isteni Idvezítőnk szól benne hozzánk, mégis annyira idegen. A ki olvassa is, csak szemével olvassa s nem együtt a szívével. A betűket, a sorokat jól látja, de a végzetetlen isteni szerelmet, mely bennök rejtezik, nem látja, nem érzi. Dicsek-szel keresztyén társam, hogy a Bibliát ennyiszor és annyszor olvastad által. Az olvasás szép és jó, de a dicsekedés nem illik. Az áldás tied, a dicséret érte a kegyelmes Istené. **Nem nekünk Uram, nem nekünk, hanem a te nevednek add a dicséretet!** Szeresd és olvasd felebarátom a Bibliát, az életnek és üdvösségnek drága könyve ez, az aranynál is aranyabb. Ha a széles úton, a tágas kapu felé igyekszel, lábaidat a keskeny útra, a szoros kapu irányába igazítja,

jártadat-keltedet Jézus Krisztus tudományával és életével békeríti. Ha szívedben a tévelygés és kétség támad, a Biblia megvilágosít és eloszlat minden setétséget. Ha lelked a világhoz hajol, visszavonja. Tüze minden világi kívánságot s gyönyörűséget megemészt. Mihe-lyest egész teljességében megismerjük az isteni szeretetet, nyomban kivész belőlünk minden világi szeretet. A szívet fölemeli, mintegy mágneskő, ha természetünk gonoszsága a földre vonná is. Szíved rest a jóra? — az isteni irgalmasság csudacseppjével meglágyítja s a jóságot megkedvelteti. Szomorú vagy? — megvigasztal. Erőtlen vagy? — megerősít. Mert Isten az, a ki szól és kegyelem az, a mit szól. De jó atyámfia, ha a Bibliát olvasod, ne a végre olvasd, hogy belőle csak merő történelmi tudományt meríts, hanem hogy elmédet buzgósággal s áhítatossággal megtöltsd, az áhítatosságot imádságban kinyilatkoztasd, az imádság által az igének erejét, mint a föld nedvét gyökereivel a fa, magadhoz vond és hathatóságát a te éle-tedben megmutasd. A Biblia nem mesterségre, hanem lelki épülésre, kegyességre adatott te néked. A sátán is megmutatta a pusztában, hogy olvasta a Bibliát, de nem azért, hogy magát jámborrá tegye, hanem hogy Krisztust és tagjait kísértetbe ejtse. Sok tudóskodó ember olvasgatja szorgalmasan a Bibliát, de nem a maga megjobbít-ására, hanem hogy az emberek előtt elméjével fényeskedjék. A Biblia hű, igazmondó tükröm nékem. Megmutatja, mi voltam én Ádámban az eset előtt, mivé lettem az eset után; mi lehetek és mivé kell lennem a Krisztusban s végtére mi fogok lenni az örökkévaló-ságban. Az első tiszta isteni szeretetet s szeretetből származó bűn-bánatot indít szívedben, a második magam gyűlölségét, a testnek öldöklését, alázatosságot, szelídséget és békességes tűrést munkál bennem, a harmadik hitet és isteni félelmet plántál belém, a negye-dik minden földi hívság megvetésére és az örökkévaló javak kere-sésére tanít. E négy részből áll az egész keresztyénség.

KÖSZEGI.

A hóvirágok.

(Mese.)

Még az erdőt mély hó takarja,
 De a március szelid napja
 Rásüt s itt-ott egy folt fölenged,
 Nyomában tüstént élet gerjed.
 Fölebrednek a zöld fűszálak,
 Regélik, hogy mit álmodának.
 Forr, pezseg a termő föld nedve
 S im, egy szép nap hajnalra kelve,
 Felöltvén ünneplő ruhájok,
 Előbújnak a hóvirágok.

Apró kelyhek öröm dagasztja,
 Rámosolygnak a fényes napra,
 Szívják az üde, hús levegőt,
 Köszöntgetik a járó-kelőt.
 De a zord kritikus, a vereb,
 Fanyalogva közelükbe lép
 É szól: „Van-e szeles e világon,
 Kiket jobban lehetne szánnom,
 Mint ti, tavasz zsenge szülőffi!
 Még alig-alig ütköztök ki
 É máris az enyészef karja vár,
 É szép május, a bűbajos nyár
 Fényét, pompáját nem látjátok:
 Ugyan miben áll boldogságtok?!”
 „Ne hidd, szóltak a kis ünneplők,
 Hogy tán a nyarat nem ismernők!
 Ó, sokszor látjuk mi álmunkban
 É virulást, mely kél nyomunkban;
 Megtelik a szívünk örömmel
 É oly édes büszkeség fölfi el,
 Hogy bár idő előtt elhalunk,
 É szebb kornak, a bűvös nyárnak
 Első hirmondói mi vagyunk.”

*

Ó ti nagypok, ti félistenek!
 Aik egy jobb jövőért küzdtelek,
 Uldözve fent gúnyolva alant,
 Míg kezeitekből kihullt a lant:
 Miben állt a ti boldogságtok?
 Csakis abban,
 Hogy a szebb kort megálmodtátok!

ALBERT JÓZSEF.

Az egyházi élet köréből.

A Jó Pásztor III. évfolyamából ez a harmadik szám. Tartalma mutatja, hogy kitűzött céljához hű maradt s a szerkesztővel együtt

egyházunk legelőkelőbb írói dolgoznak a tartalom gazdagításán. Ára oly olcsó, hogy a verítékes munkából élő szegény ember is megszerezheti. Aki mindjárt nem tud érte fizetni, írjon egy levelezőlapot a szerkesztőnek s kérére a kiadóhivatal elvár a pénzért aratás utánig. A lap ára 2 korona, melyet *Pozsonyba, Kovács Sándor. theol. akad. tanár, szerkesztő címére kell küldeni*. Hét előfizető után egy ingyen példány jár.

Bizalommal kérjük olvasóinkat, legyenek szívesek a Jó Pásztort ismerőseik közt terjeszteni. Ez a legolcsóbb keresztyén ujság s a tiszta evangyélium szerint táplálja olvasóit lelki eledellel.

Jó könyvek. *Istennek trombitája*, Szőnyi Benjáminnak a hires-neves hódmező-vásárhelyi ref. lelkipásztornak és esperesnek kitűnő munkája új kiadásban jelent meg Véver Oszkár békési kiadónál. Ára diszkótésben 1 korona 20 fillér. A munka célja az, hogy a keresztyéneket serkentse, ébreszsze a szoros vigyázásra, szüntelen imádkozásra, a nagy Isten eleibe való menésre s főtárgya az örök-kévalóság. A verseket Szőnyi a ref. eklézsiákban maig «ismeretes nótájú zoltári énekhez szabogatta», úgy, hogy oda haza kiki énekelheti is. Kívánjuk, hogy sok lelki haszon származzék belőle. Őszintén örülnünk, hogy kegyes elődeinknek épületes könyvei közül egy ismét feltámadt s újra megkezdí áldásos hatását. Vajha követnének a többiek is, mint a *Szettek Hegedűje*, a *Lelki Hódolás* és más régi jó könyvek. Itt említjük föl, hogy Véver Oszkár már pár éve kiadta Pápai Páriz Imrének, II. Rákóczy György erdélyi fejedelem udvari papjának *Örök életre vezető keskeny út* című könyvét, melyet a maga idejében széltire olvastak a magyar prot. hívek. — *Az állatok világa* című nagy munkából, melyet Méhely Lajos szerkeszt s a Légrády Testvérek adnak ki, már a 18. füzet jelent meg nagyon érdekes tartalommal s szép képekkel, melyek a tartalmat magyarázzák. Egy füzet ára 80 fillér. — A *Szegedi Napló* című ujság Szegeden szavalókönyvet ad ki, hazafias költeményeknek válogatott gyűjteményét. A címe: *Talpra magyar!* Iskoláink utóbbi időben sok nemzeti s hazafias ünnepet rendeznek, ahol gyermekeink alkalmas költeményeket adnak elő. A tanító ebben a könyvben együtt találja a legszebb darabokat, a miket különben az egész év folyamán használhat. A könyv ára 2 korona.

Béke-egyesület. Ilyen is van majd minden országban, nálunk is. Célja az, hogy a népeket meggyőzze a háború embertelen voltáról s arra bírja őket, hogy viszályos ügyeiket választott békebiroság döntésére bízzák. Nagyon szép cél s megfelel a tiszta evangyéliomszerű felfogásnak, mely békességet és emberszeretetet hirdet. De a munkát ez az egyesület a végén kezdí s nem az elején. Előbb egy nemzet fiait kell megbarátkoztatni azzal a gondlattal, hogy ne irigykedjenek egymásra, ne kívánják a másét, ne avatkozzanak bele mások dolgába, hanem elégedjenek meg a magukéval. A háború oka a telhetetlenség, irigység, mások javának kívánása, a mit a Biblia tilt. De mi mégis irigykedünk s irigységből háborút viselünk, ugyanazon atyának gyermekei egymás ellen. Majd ha az emberek szívéből kiköltözik az irigy telhetetlenség s

helyét elfoglalja a megelégedés és szeretet, — a nemzetek sem fog-
nak silány érdekből háborúskodni többé. Az erős nem fogja elti-
porni a gyöngét. Kezdjük a munkát az iskolában, folytassuk az
emberek közt tiszta keresztyén, evangyéliomi életre tanítva őket,
mint Krisztus egyháza cselekszi két ezredév óta. A míg lesz önző,
és irigy ember, addig lesz önző, irigy, rabló nemzet is. A világ az
ilyen rablást, a melyben egy nemzet vesz részt s azt az áldozatúl
kiszemelt népnek tudtára adja, hódításnak nevezi. De a név ne té-
veszsen meg bennünket keresztyén atyámfiai.

Inség mindenfelé. A keresztyén felebaráti szeretetnek szép s
nagy munkamezeje van most az ezernyi meg ezernyi éhező és di-
dergő ember közt, kivált a nagyvárosokban. És jól esik látnunk,
hogy vannak még igaz szeretetből jótévő lelkek, a kiknek balke-
zők nem tudja mit cselekszik a jobb. Az inség oka részint a mult
évi gyenge termés, a hosszú hideg tél, részint maguk az emberek
gondatlansága. Olyanok vagyunk, hogy a hét kövér esztendő ter-
mését mind elköltjük s a fölöslegből semmit sem őrzünk meg a
nehéz napokra. Ilyenkor azután sok a panasz. A tengernyi igazi
szegény mellett azután szép számmal élösködnek a jótékonyság ke-
nyerén a henye dologkerülők, a kik arcátlansággal hátra szorítják
a betegségtől, éhségtől gyötört alázatosakat, a kik szeméremből
nem mernek kérni. Ezeket keressük föl elrejtett zugokban s úgy
segítsünk rajtuk. Az egészségeseknek pedig szerezzünk munkát,
hogy a kenyeret megszerezhessék s alamizsnára ne szoruljanak. Ez
az Isten kedve szerint való segítés. Olvasóink figyelmét külön is
felhívjuk Torkos Lászlónak, a Jó Pásztor kiváló munkatársának szép
énekére, melyet mai számunk közöl.

Vallásos esték. A böjti időszakban több gyülekezetünkben tar-
tanak vallásos estéket, hogy a hívek figyelmét a templomon kívül
is Jézusra s megváltói munkájára irányozzák. Pozsonyban is a theol.
akadémián már javában folynak a Protestáns esték s az előadásokat
állandóan nagy közönség látogatja.

Helyreigazítás. Öngyilkos papok. Illetékes helyről azt az érte-
sítést kaptuk, hogy a boldogtalan véget ért Obuch János temetésén
semmi sem történt, a mi a keresztyén érzületet megbotránkozta-
hatta volna. Harangszó el nem maradt, beszédben meg nem ítélték.
Igaz, hogy keresztet nem vittek a koporsó előtt — mint evang.
gyülekezetekben rendes dolog — de Túrócban ez régi, százados
szokás. Örömmel adunk tért a helyreigazításnak s óhajtjuk, hogy a
tisza, bibliaszerű felfogás minél általánosabbá váljék.

Szerkesztői izenet.

Olvasóinkat kérjük, hogy ha a lap küldésében rendetlenséget
tapasztalnának, legyenek szívesek egy levelező-lapon a szerkesz-
tőt értesíteni, hogy a bajt orvosolhassuk.

Dad. Ercsi. Gyékényes. Sós-Vertike. Az előfizetés rendben van.

Nagy-Szöllős. Előfizetésed 1902. év október haváig szól. Szíves
üdvözet!

*Az Evang. Theologusok Otthona kiadásában
megjelent*

a „Protestáns Esték“

II. füzete.

TARTALOM:

<i>A monotheismus a görögök- nél és izraelieknél</i>	<i>Pukánszky Béliától.</i>
<i>A fejedelemasszony udvara</i>	<i>Kovács Sándortól.</i>
<i>A női kéz</i>	<i>Hegedűs Istvántól.</i>
<i>Sokrates</i>	<i>Stromp Lászlótól.</i>
<i>Versek</i>	<i>Szabolcska Mihálytól.</i>
<i>A provençei troubadourok .</i>	<i>Albert Józseftől.</i>
<i>Jean Paul a leánynevelésről</i>	<i>Dr. Masznyik Endrétől.</i>
<i>Az evangelium Japánban .</i>	<i>Pröhle Vilmostól.</i>
<i>A munkáskérdés és a soci- alis reformok</i>	<i>Schulpe Györgytől.</i>
<i>Költözés más világba</i>	<i>Stromp Lászlótól.</i>
<i>Carlyle Tamás.</i>	<i>Jónás Jánostól.</i>
<i>A halotthamvasztás keresz- tyén álláspontról.</i>	<i>Dr. Masznyik Endrétől.</i>

*A vaskos 20 nyomtatott íves mű ára 2 korona; dí-
szes angolvászon kötésben 3 korona.*

*A megrendelések a Balassa-Gyarmati Könyv-
nyomda Részvénytársasághoz vagy Kovács Sán-
dor theol. tanár úrhoz Pozsonyba intézendők*

Legalkalmasabb konfirmációi ajándék

KOVÁCS SÁNDOR

IMAKÖNYVE

az evangyéliom népe számára.

Az egyházi irodalomban egyedül áll tartalmával, díszes kiállításával és olcsóságával.

A protestáns imádságok gyöngyeinek gyűjteménye. Az egyházi lapok szerint igazi hézagpótló mű, a minek egy prot. családból sem volna szabad hiányoznia.

A B.-Gyarmati Könyvnyomda Részvénytársaságnál

s minden könyvárusnál kapható.

Csinos keménykötésben 1 k. 60 fill

Díszes angolvászon kötésben, arany metszettel, finom minister papiron, csattal 5 k. — fill

Elefántcsont utánzat, vagy díszes bőrkötésben arany metszettel pergament

papiron díszes csattal 8 k. — fill

Lelkész vagy tanító uraknak két havi leszámolásra bizományba is ad imádságos könyveket

a B.-Gyarmati Könyvnyomda
Részvénytársaság.